

[Undervisningsministeren.]

skoler her i Landet, og det er med Henblik herpaa min Agt at tage Spørgsmaalet om disse Skolers økonomiske Forhold, baade med Hensyn til Skolernes Statstilskud og med Hensyn til de Beløb, der stilles til Raadighed til Ophold paa disse Skoler, op til nærmere Overvejelse; men indtil dette kan finde Sted, anser jeg det for fornødent at skaffe et Beløb ud over det, der er til Raadighed i Dag, og jeg skal derfor til Tingets velvillige Behandling anbefale de to her nævnte Lovforslag.

Thomsen: Med de to Lovforslag, der her er til Behandling, har den højtærede Undervisningsminister fortsat den Linie, som blev afstukket i sidste Rigsdagssamling med Loven om øget Tilskud til trængende Elever i Fortsættelsesskolerne. Dengang gjaldt det de helt unge, nu kommer Tilbudet om øget Hjælp til de noget ældre Aargange, til dem, der hører hjemme paa eller som gennem en kortere Tid gerne skulde føle sig hjemme paa vore Folkehøjskoler og Landbrugsskoler samt Husholdningsskoler. Paa samme Linie ligger ogsaa den nys vedtagne Lov om Tilskud til landbrugsfaglig Undervisning. Vi hilser fra vor Side med stor Tilfredshed og megen Glæde disse Bestræbelser for at hjælpe Ungdommen til flere Kundskaber og større Dygtighed, til videre Udsyn og rigere Liv.

Loven af 1913 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler bød som Understøttelse til trængende Elever kun et Beløb beregnet efter 20 Kr. pr. Maaned for Halvdelen af Skolens Aarslever og ikke ud over 350 000 Kr. i alt. Ved en Lovændring i 1919 forhøjedes Beregningsgrundlaget til 35 Kr. pr. Maaned og Maksimumsbeløbet til 620 000 Kr. Ved den nu foreslaaede Ændring forhøjes Beregningsgrundlaget til 40 Kr. pr. Maaned, og samtidig forhøjes Maksimumsbeløbet med 100 000 Kr. til 720 000 Kr.

Med Hensyn til trængende Elever i Husholdningsskolerne, der efter Loven af 1931 var ligestillede med Eleverne i Høj- og Landbrugsskoler, foreslaas nu ligeledes Beregningsgrundlaget forhøjet fra 35 Kr. til 40 Kr. pr. Maaned for Halvdelen af disse Skolers Aarslever, idet dog bemærkes, at Lovforslaget her — ligesom Loven af 1931 — ikke fastsætter noget Maksimumsbeløb.

For Højskolernes og Landbrugsskolernes Vedkommende kan Elevunderstøttelserne efter Forslaget, beregnet efter Antallet af Aarslever i 1936—37, der var ca. 2 900, ventes at ville stige med 87 000 Kr., nemlig

fra 609 000 Kr. til 695 000 Kr.; og under Forudsætning af et forøget Elevantal kan Beløbet altsaa stige til 720 000 Kr. For Husholdningsskolernes Elever stiger Understøttelserne med 16 500 Kr., hvis man regner med 550 Aarslever, eller fra 115 500 Kr. til 132 000 Kr. pr. Aar.

Nu kan det vel hævdes, og det er blevet hævdet, at det ikke er nogen stor Forhøjelse af Understøttelserne, der er Tale om gennem de to Lovforslag, og at Tilbudet til den skolesøgende Ungdom ikke er vidtgaaende nok, men jeg vil dertil gerne sige, at Forslagenes Vedtagelse sikrer dog, at der stilles over 200 000 Kr. mere til Raadighed til Understøttelser for trængende Elever, end der blev anvendt i det sidst afsluttede Regnskabsaar, 1936—37. Dette betyder, at de da uddelte Understøttelser vil kunne forhøjes med omkring 30 pCt., eller at der med en gennemsnitlig Understøttelse af 150 Kr. pr. Elev vil kunne ydes Understøttelse til over 1 300 Elever flere end i 1936—37. Det forekommer os, at det dog er et ret betydeligt Skridt fremad, der her er gjort, og jeg tvivler ikke om, at de paagældende Skoler vil skønne derpaa, ligesom det er mit Haab, at Ungdommen med Iver og Tak vil modtage den forøgede Hjælp, saa at det kan lykkes at faa Bevillingen udnyttet fuldt ud.

Som det fremgik af den højtærede Undervisningsministers Forelæggelsestale, er Bevillingen til trængende Høj- og Landbrugsskoleelever ikke hidtil blevet fuldt udnyttet. I 1936—37 blev af en Bevilling paa 550 000 Kr. — og med et Maksimumsbeløb paa 620 000 Kr. — kun uddelt Understøttelser til et Beløb af 530 000 Kr. En saadan Tilbageholdenhed i Kravene, som denne Beparelse er Udtryk for, kan skyldes, at Uddelingsmaaden har svigtet, saa at det ikke er lykkedes at faa udnyttet Bevillingen fuldt ud. Jeg har som mangeaarig Parthaver i Uddelingen en begrundet Mistanke om, at dette i nogen Grad er Tilfældet, og jeg skal senere give nærmere Forklaring herpaa. Men Tilbageholdenheden kan ogsaa skyldes den Omstændighed, at de tilbudte Understøttelser har været for smaa, saa at unge Mennesker med Lyst og Vilje til Besøg paa en saadan Skole ikke med den tilbudte Hjælp har set sig i Stand til at skaffe sig eller afse, hvad et Skoleophold derudover koster.

De foreliggende Lovforslags Gennemførelse vil i nogen Maade raade Bod herpaa og vil i Forbindelse med en mere formaals-tjenlig Uddelingsmaade for Understøttelserne kunne vise, om det er her, Tampen brænder, naar Talen er om svigtende